

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ – ΤΟΠΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τις τελευταίες δεκαετίες τα γεωλογικά μνημεία, (κάποια από αυτά περιλαμβάνονται στον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO), μπαίνουν στον χάρτη των ενδιαφερόντων του ευρύτερου κοινού. Τόποι με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και μοναδική ομορφιά, αποτελέσματα γεωτεκτονικών δυνάμεων και διεργασιών, θέλγουν με ποικίλους τρόπους και δημιουργούν ένα διαρκώς αυξανόμενο ρεύμα επισκεψιμότητας.

Απαιτούν όμως πλήρη διαχειριστικά σχέδια προστασίας, φύλαξης και ελέγχου των περιοχών αυτών, όπως και τη δημιουργία υποδομών ενημέρωσης, μουσείων, κέντρων πληροφόρησης, μονοπατιών, πινακίδων και σημάνσεων ερμηνείας περιβάλλοντος. Πρόσθετα ένα σύνολο δράσεων προβολής, εστιασμένο πάνω στους μοναδικούς γεωτόπους, συμβάλλει σε μια συνολική ορθολογική ανάπτυξη.

Τα παραδείγματα κάποιων περιοχών του εξωτερικού προσφέρουν καλές εμπειρίες προς αυτή την κατεύθυνση.

Στην Ελλάδα, τα γεωλογικά μνημεία, είτε είναι αυτά Φαράγγια, όπως της Σαμαριάς στην Κρήτη ή του Βίκου στην Ήπειρο, είτε ηφαιστεια, όπως το συγκρότημα της Σαντορίνης, η καλδέρα της Νισύρου, το Σαρακήνικο της Μήλου, εκτός από τις προσπάθειες των τελευταίων χρόνων, δεν έχουν τύχει αντάξια ερμηνεία και ανάδειξη.

Η εξαγωγή όμως συμπερασμάτων από τα καλά παραδείγματα του Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου και του μουσείου του στο Σίγρι, του Ηφαιστειολογικού Μουσείου Νισύρου, όπως και η σύνοψη της γεωιστορίας και της ομορφιάς του πελάγους, που προσφέρει η έκθεση “Αιγαίον – η γέννηση ενός Αρχιπελάγους”, είναι πολύτιμη.

Το ηφαιστειακό συγκρότημα της Θήρας, ένα από τα τέσσερα ενεργά ηφαιστειακά πεδία του Αιγαίου, και από τα πιο αξιόλογα γεωλογικά μνημεία παγκοσμίως, παραμένει για πολλούς αιώνες τόπος μοναδικού φυσικού κάλλους και φιλοξενίας υψηλού πολιτιστικού αποθέματος. Η δραματικότητα της Καλντέρας, η μοναδική γλυπτική πλαστικότητα της υπόσκαφης αρχιτεκτονικής και η υψηλή αυταξία του πολιτισμού της αρχαίας Θήρας προσελκύει τις τελευταίες δεκαετίες τεράστιο αριθμό επισκεπτών. Η Σαντορίνη πλέον έχει ανάγκη δημιουργίας δράσεων και υποδομών ερμηνείας και προβολής των περιβαλλοντικών της ιδιαιτεροτήτων και των πολιτιστικών αγαθών που προκύπτουν από αυτές, είτε με τη μορφή ανοικτής υπαίθριας έκθεσης στη Ν. Καμένη, είτε με τη δημιουργία ενός σύγχρονου Ηφαιστειολογικού Μουσείου.

Γιώτης Ιωαννίδης
Αρχιτέκτονας / Tetragon